Złożoność czasowa

W przypadku złożoności czasowej, z reguły wyróżniamy pewną **operację dominującą**, a czas będziemy traktować jako liczbę wykonanych operacji dominujących.

W ten sposób analiza będzie zależna jedynie od algorytmu, a nie od implementacji i sprzętu.

W przypadku sortowania, operacją dominującą jest przeważnie porównanie dwóch elementów.

W przypadku przeglądania drzewa operacją dominującą jest jedno przejście w drzewie między wierzchołkami.

- Zazwyczaj określamy pewien parametr n, będący rozmiarem problemu wejściowego i określamy złożoność jako funkcję T(n), której argumentem jest rozmiar problemu.
- Z reguły będziemy przyjmować, że każda operacja arytmetyczna na małych liczbach daje się wykonać w jednym kroku.
- Złożoność algorytmu może być rozumiana w sensie złożoności najgorszego przypadku lub złożoności średniej.
- Złożoność najgorszego przypadku nazywamy złożonością pesymistyczną jest to maksymalna złożoność dla danych tego samego rozmiaru *T*(*n*).
- W praktyce ważniejsza może się okazać złożoność średnia lub oczekiwana. W tym przypadku T(n) jest średnią (oczekiwaną) wartością złożoności dla wszystkich problemów rozmiaru n. Tego typu złożoność zależy istotnie od tego, jaka się pod tym kryje przestrzeń probabilistyczna danych wejściowych. Z reguły zakładamy, że wszystkie dane wejściowe tego samego rozmiaru mogą się pojawić z tym samym prawdopodobieństwem.

Oznaczenia:

- D_n zbiór zestawów danych wejściowych rozmiaru n;
- t(d) liczba operacji dominujących dla zestawu danych wejściowych d;
- X_n zmienna losowa, której wartością jest t(d) dla $d \in D_n$;
- p_{nk} rozkład prawdopodobieństwa zmiennej losowej X_n , tzn. prawdopodobieństwo, że dla danych rozmiaru n algorytm wykona k operacji dominujących $(k \ge 0)$.
- Rozkład prawdopodobieństwa zmiennej losowej X_n wyznacza się na podstawie informacji o zastosowaniach rozważanego algorytmu.
- Gdy zbiór D_n jest skończony, przyjmuje się często model probabilistyczny, w którym każdy zestaw danych rozmiaru n może się pojawić na wejściu do algorytmu z jednako-wym prawdopodobieństwem.

Pesymistyczna złożoność czasowa algorytmu to funkcja:

$$W(n) = \sup \{ t(d) : d \in D_n \},\$$

gdzie sup oznacza kres górny zbioru.

Oczekiwana złożoność algorytmu to funkcja:

$$A(n) = \sum_{k \ge 0} k p_{nk}$$

(wartość oczekiwana zmiennej losowej X_n - E(X_n)

Aby stwierdzić, na ile funkcje W(n) oraz A(n) są reprezentatywne dla wszystkich danych wejściowych rozmiaru n, uwzględnia się miary wrażliwości algorytmu.

Miara wrażliwości pesymistycznej to funkcja

$$\Delta(n) = \sup\{t(d_1) - t(d_2) : d_1, d_2 \in D_n\}$$

Przykład.

Przypuśćmy, że chcemy znaleźć pierwszą jedynkę w *n*-elementowej tablicy zerojedynkowej i nasz algorytm przegląda tablicę od strony lewej sprawdzając kolejne elementy. (zakładamy, że jedynka występuje w tablicy).

Niech operacją dominującą będzie sprawdzenie jednego elementu.

int j=0;

while (a[j]!=1) j++;

p=j// numer komórki w której występuje pierwsza jedynka

Rozmiar danych wejściowych: n

Operacja dominująca: porównanie a[j]!=1

Pesymistyczna złożoność czasowa: W(n)=n (gdy "1" w ostatniej komórce)

Oczekiwana złożoność czasowa: A(n)=?

Załóżmy, że prawdopodobieństwo znalezienia 1 na każdym z *n* możliwych miejsc jest takie samo i wiadomo, że a jest w tablicy:

$$p_{nk}=1/N$$
, dla k=1, 2, ..., n

Wtedy:

$$A(n) = \sum_{k=1}^{n} k p_{nk} = \frac{1}{n} * \sum_{k=1}^{n} k = \frac{1}{n} * \frac{n(n+1)}{2} = \frac{n+1}{2}$$

Pesymistyczna wrażliwość czasowa: △(n)=n-1

W notacji używanej do opisu asymptotycznego czasu działania algorytmów korzysta się z funkcji, których zbiorem argumentów jest zbiór liczb naturalnych.

Zad.1.

Przypuśćmy, że chcemy obliczyć ile jedynek występuje *w n*-elementowej tablicy zerojedynkowej i nasz algorytm przegląda tablicę od strony lewej sprawdzając kolejne elementy. Niech operacją dominującą będzie porównanie A[j]==1.

```
int j=0;int ile=0;
while (j<n)
{
   if (A[j]==1) ile++;
   j++;}</pre>
```

Zad.2.

Dana jest tablica A o rozmiarze n. Oblicz złożoność pesymistyczną, średnią i miarę wrażliwości pesymistycznej algorytmu:

```
for (int i=0;i<n;i++)

for (int j=0;j<n;j++)
    A[i]=i+j;</pre>
```

Zad.3.

Dana jest tablica A o rozmiarze n. Oblicz złożoność pesymistyczną, średnią i miarę wrażliwości pesymistycznej algorytmu:

```
int suma =0
for (int i=0;i<n;i++)
  suma=suma+A[i];</pre>
```

Zad.4.

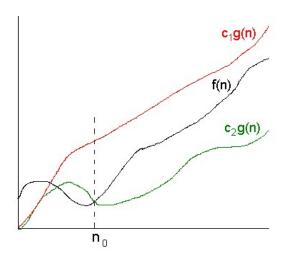
Dana jest tablica A o rozmiarze n. Oblicz złożoność pesymistyczną, średnią i miarę wrażliwości pesymistycznej algorytmu:

Notacja O

Dla danej funkcji g(n) przez $\Theta(g(n))$ ("duże theta od g od n") oznaczamy zbiór funkcji:

$$\Theta(g(n)) = \{ f(n) : \exists c_1, c_2, n_0 > 0 : 0 \le c_1 g(n) \le f(n) \le c_2 g(n) \ \forall n > n_0 \}$$

(funkcja f(n) należy do $\Theta(g(n))$ jeśli istnieją dodatnie stałe c_1 i c_2 takie, że funkcja f(n) może być "wstawiona" pomiędzy $c_1g(n)$ a $c_2g(n)$).

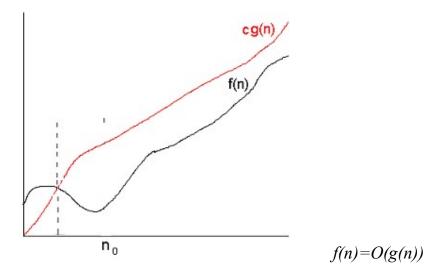
$$f(n) = \Theta(g(n))$$

Notacja O

Notacja Θ asymptotycznie ogranicza funkcję od góry i od dołu. Kiedy mamy tylko **ograniczenie górne**, używamy **notacji** O.

$$O(g(n)) = \{f(n): \exists c, n_0 > 0: f(n) \le c_2 g(n) \ \forall n > n_0 \}$$

Z notacji **0** korzystamy, gdy chcemy oszacować funkcję z góry z dokładnością do stałej.

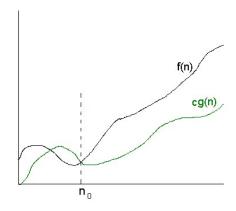
Uwaga: Notacja Θ jest silniejsza niż notacja O

Ponieważ notacja *O* odpowiada ograniczeniu górnemu, stosując ją do oszacowania pesymistycznego czasu działania algorytmu, uzyskujemy górne ograniczenie czasu działania tego algorytmu dla wszystkich danych wejściowych.

Notacja Ω

Notacja Ω asymptotycznie ogranicza funkcję od dołu.

$$\Omega(g(n)) = \{f(n): \exists c, n_0 > 0: 0 \le cg(n) \le f(n) \ \forall n > n_0\}$$

$$f(n) = \Omega(g(n))$$

Zad.5. Czy
$$T(n) = 3n^3 + 2n^2$$
 jest $O(n^3)$?

Zad.6. Czy
$$T(n)=2n^4+3n^2+100n$$
 jest $O(n^4)$?

Dodawanie i mnożenie w notacji O

Regula sumowania:

Załóżmy, że T₁(n) i T₂(n) są czasami wykonania fragmentów programu P₁ i P₂.

$$T_1(n)$$
 jest $O(f(n))$ a $T_2(n)$ jest $O(g(n))$.

Wtedy czas wykonania fragmentów P₁ i P₂ jest :

$$T_1(n)+T_2(n)$$
 jest $O(max(f(n),g(n)).$

Regula mnożenia:

Załóżmy, że T₁(n) i T₂(n) są czasami wykonania fragmentów programu P₁ i P₂.

$$T_1(n) \ jest \ \mathrm{O}(f(n)) \ a \ T_2(n) \ jest \ \mathrm{O} \ (g(n)).$$

Wtedy:

$$T_1(n) * T_2(n)$$
 jest $O(f(n) * g(n)$.

Zad.7. Oblicz złożoność czasową algorytmu. Skorzystaj z reguły mnożenia lub dodawania.

```
for (int i=0;i<n;i++)

for (int j=0;j<n;j++)
        C[i]=...;</pre>
```

Zad.8. Oblicz złożoność czasową algorytmu. Skorzystaj z reguły mnożenia lub dodawania.

```
for (int i=0;i<n;i++)

for (int j=i;j<n;j++)
C[i]=...;</pre>
```

Zad.9. Dana jest tablica n- elementowa A. Oblicz złożoność pesymistyczną, oczekiwaną oraz miarę wrażliwości pesymistycznej poniższego algorytmu. Co oblicza poniższy algorytm?

```
IsMember()
{int i=0;
while ((i<n) &&(A[i]!=10)) i++;
return i;}</pre>
```

Zad.10. Dana jest tablica A o rozmiarze *n* i tablica *B* o rozmiarze *m*. Co oblicza ten algorytm? Oblicz złożoność pesymistyczną, średnią, miarę wrażliwości pesymistycznej algorytmu.

Zaimplementuj funkcję o lepszej złożoności czasowej, obliczającej to samo. Oblicz złożoność pesymistyczną i średnią, miarę wrażliwości pesymistycznej tej funkcji.

Dane: x